

§ 60 Ekonomisk handlingsplan för socialnämnden

Diarienummer KS26/245

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar till socialförvaltningen att till 7 oktober 2026 återkomma med en mer detaljerad plan för hur verksamheten kan effektiviseras på ett sådant sätt att fullgod verksamhet kan bedrivas inom tilldelad budgetram för 2027 och 2028.

Beskrivning av ärendet

Prognoser för ekonomin vid socialnämndens verksamheter visar ett underskott om cirka 13 miljoner kronor. Underskotten avser äldreomsorg och funktionshinderomsorg.

Kommunstyrelsen har därför gett socialnämnden i uppdrag att anta en handlingsplan i syfte att uppnå ekonomi i balans (KS 2026-04-14 § 48). Socialförvaltningen har påbörjat detta uppdrag och då genom att anlita ett företag, Ensolution, för att göra en analys av kostnadsläget för äldreomsorgen i Habo kommun jämfört med andra kommuner. Denna analys ligger till grund för handlingsplanen som omfattar äldreomsorgen.

Handlingsplanen lyfter inledningsvis att underskotten återfinns inom äldreomsorg samt funktionshinderomsorg. Därefter tas upp att kostnadsläget för äldreomsorgen överstiger referenskostnaden med 22 miljoner kronor för år 2025 och att det sedan länge varit känt att kostnadsläget i kommunen är tydligt högre än referenskostnaden.

Av handlingsplanen framgår att hemtjänsten visserligen har en god produktivitet men att det finns tydliga utmaningar avseende konsumtionen av hemtjänst i kommunen. Habo kommun ger mer insatser till sina äldre jämfört med andra kommuner vilket driver upp kostnadsläget.

Vidare framgår att konsumtionen av särskilt boende är något lägre än för jämförbara kommuner men att medelkostnaden per brukare är hög. Det finns således potential att bedriva en mer effektiv verksamhet. Närmare utredningar behövs för att klarlägga hur detta bör gå till.

Även konsumtionen av korttidsvård är hög vilket påverkar kostnadsläget negativt. Det finns utmaningar med planering inför hemgång. Även här bedöms ytterligare utredningar behöva göras.

Det tas även upp att trygghetsboende kan vara ett sätt att på sikt sänka kostnadsläget men att ytterligare utredningar behövs.

Socialförvaltningen menar att kostnadsläget inte kommer att vända 2026 men att en tydlig plan måste fram för åren 2027 och 2028. I detta arbete kommer genomlysningar behöva göras avseende;

- hur beslut fattas och hur de följs upp
- en tydligare plan för de som beviljas korttidsboende
- hög konsumtion av hemtjänst behöver utredas
- hemtjänst och vart brytgränsen går när särskilt boende är det som kostnadsmässigt kan accepteras
- revidera riktlinjer utifrån myndighetsutövning av socialtjänstlagen
- genomlysning av resursfördelningsmodellen vid särskilt boende.
